

امروزه اقتصاد کشورهای در حال توسعه به شدت تحت تاثیر تحولات جهانی قرار دارند. اغلب این کشورها در مسیر رشد و توسعه اقتصادی خود، تغییرات اساسی در اقتصاد جهانی و هم‌چنین روند توسعه در سایر کشورها را مورد توجه و ملاحظه قرار می‌دهند. این رویکرد یعنی توجه به تغییرات توسعه‌ای در سایر کشورهای جهان از این برای اهمیت دارد که تغییراتی چون جهانی‌سازی، آزادسازی اقتصاد، ایجاد بازارهای جهانی و توسعه مالی فراگیر از جمله مهم‌ترین موضوعاتی است که در اقتصاد جهانی مورد توجه قرار گرفته است.

وجود منابع اقتصادی محدود از یک طرف و به‌کارگیری مناسب این منابع در سطح خرد و کلان اقتصاد از سوی دیگر، از مهم‌ترین موضوعاتی است که تصمیم‌گیرندگان اقتصادی و افراد جوامع مختلف را به خود مشغول داشته است. نگاهی دقیق‌تر به موضوع و کنکاشی عمیق‌تر در پژوهش‌های اخیر در کشورهای توسعه‌یافته، نشان می‌دهد که بحث توسعه مالی در اکثر کشورها به عنوان یکی از مهم‌ترین موضوعات پژوهش‌های حوزه اقتصاد، توجه بسیاری از محققان و پژوهشگران را به خود جلب کرده است. نقش سرمایه اجتماعی در توسعه مالی، توسعه مالی و محدودیت‌های مالی، تورم و توسعه مالی، رابطه توسعه مالی و سرمایه‌گذاری پویا، از جمله مهم‌ترین موضوعات این قبیل پژوهش‌ها را تشکیل می‌دهند.

اما سوال اساسی این است که چه موسسات، سازمان‌ها و نهادهایی انجام چنین مطالعاتی را در کشورها عهده‌دار هستند. چه کسانی از نتایج حاصل از این پژوهش‌ها بهره‌مند می‌شوند و آثار نهایی این تحقیقات بر تصمیم‌گیری‌های اقتصادی چیست؟ آیا این نهادها قادرند سرمایه‌گذاران را در امر تصمیم‌گیری یاری رسانند؟ در ایران، خلاء فقدان وجود نهادهای آرایه دهنده خدمات مالی، آسیب‌های جدی بر سرمایه‌گذاران خرد و خانوار وارد ساخته است. سرمایه‌گذاران خرد به منظور اتخاذ تصمیمات بهینه، نیازمند برخورداری از اطلاعات کافی، قابل اتکاء و مربوط هستند. اما باید توجه داشت که داده‌های مالی صرف، به تنهایی تصمیم‌گیری مناسب و درست را به همراه ندارند، بلکه پردازش آن‌ها طی فرایند برنامه‌ریزی و دستیابی به نتایج حاصله در این زمینه، از نقشی

برنامه‌ریزی مالی - نقش و کارکردها

سازمان‌های
فرشاد سلیم

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

اساسی‌تر برخوردار است.

از آن‌جا که در ایران، برنامه‌ریزی مالی به عنوان بخشی از صنعت خدمات مالی توسعه چندانی نیافته است، در این مقاله سعی شده است ضمن بررسی مجموعه فعالیت‌های برنامه‌ریزان مالی در کشورهای توسعه یافته، ضرورت و اهمیت ارائه خدمات برنامه‌ریزی مالی، در شرایط کنونی اقتصاد کشور را مورد توجه قرار دهیم.

طی دهه اخیر، صنعت خدمات مالی در جهان دست‌خوش تغییرات اساسی شده است. اگر چه برنامه‌ریزی مالی - عنصری از زنجیره صنعت خدمات مالی - هنوز جوان است، اما مجموعه خدماتی را تشکیل می‌دهد که افراد با استفاده از آن به دنبال حداکثر کردن توان بالقوه خود در کسب سود هستند.

حرفه برنامه‌ریزی مالی در کلیت خود، رویکرد جامع‌نگری به زندگی مالی افراد دارد. یک برنامه‌ریز مالی خبره برای انجام وظایف خود باید، اهداف، مرحله زندگی، موقعیت شخصی و ریسک‌پذیری افراد را مد نظر قرار دهد. برنامه‌ریزان مالی در زمینه‌های رشد و حفظ ثروت، حداقل کردن مالیات، برنامه‌ریزی دارایی‌ها و بیمه افراد توصیه‌هایی را ارائه می‌دهند. در برخی موارد، افراد شاغل در این حرفه درگیر اجرای برخی از این توصیه‌ها نیز می‌شوند (به‌طور مثال فروش محصولات خاص). البته در برخی موارد ممکن است عملیاتی کردن توصیه‌ها به صورت جداگانه توسط سایر مشاغل انجام گیرد.

با نگاهی به صنعت خدمات مالی در کشورهای توسعه یافته، می‌توان بخش‌های مجزایی را ملاحظه کرد. به عنوان مثال، در گذشته نه چندان دور افراد برای پس‌انداز وجوه خود یا اخذ تسهیلات به بانک مراجعه، یا سهام و اوراق قرضه را از یک کارگزار، خدمات بیمه‌ای را از یک کنگدگی بیمه و سهام یک شرکت سرمایه‌گذاری را از نماینده فروش مربوطه خریداری می‌کردند.

در کشورهای توسعه یافته با افزایش نگرانی جامعه که ناشی از افزایش سن و تردید افراد نسبت به کسب درآمدهای احتیاطی و اندوخته زمان بازنشستگی و همچنین ابهام نسبت به توانایی طرح‌های بهداشت و بازنشستگی عمومی برای برآورده کردن نیازهای آینده آنان بود، تمایل

بیشتری به اخذ مشاوره با رویکرد جامع‌نگر پیدا شد. در طول ۱۰ تا ۱۵ سال گذشته، هم راستا با افزایش شناخت تقاضای بازار برای خدمات مشاوره، بازیگران صنعت مالی با شناسایی فرصت‌ها، اقدام به گسترش قلمرو فعالیت‌های خود کرده‌اند. از جمله دستاوردهای چنین اقدامی می‌توان به عرضه محصولات و خدمات متنوع در این حوزه اشاره کرد. امروزه ارائه‌کنندگان خدمات مالی یا واسطه‌گرهای مالی می‌توانند در نقش‌های متفاوتی ظاهر شوند، به نحوی که می‌توانند به ارائه خدمات مالی یا مشاوره مالی و در بیشتر موارد ارائه ترکیبی از هر دو

فعالیت بپردازند.

امروزه به دلیل نقش‌های مختلفی که واسطه‌گرهای مالی ایفا می‌کنند، لازم است دریافت‌کنندگان خدمات مالی به‌طور فزاینده‌ای در کسب شناخت لازم نسبت به خدمات مورد نیاز خود تلاش کنند. عنوان برنامه‌ریزان مالی رسمی (CFP)^۲ بر اساس عالی‌ترین استانداردهای بین‌المللی برای افراد ارائه‌کننده این‌گونه خدمات در نظر گرفته شده است. بیش از ۱۶,۰۰۰ نفر در کشور کانادا عنوان CFP را کسب، و تقریباً همین تعداد از دانشجویان، در سال‌های اخیر برای کسب این عنوان در حال تحصیل هستند. بسیاری از افراد حرفه بسته به خدمات متنوعی که انجام می‌دهند سایر عناوین را نیز به خود اختصاص داده‌اند. نقشی را که این حرفه در ارائه خدمات برای رفع نیازهای افراد ایفاء می‌کند، حوزه بررسی این مقاله است.

برنامه ریزی مالی چیست؟

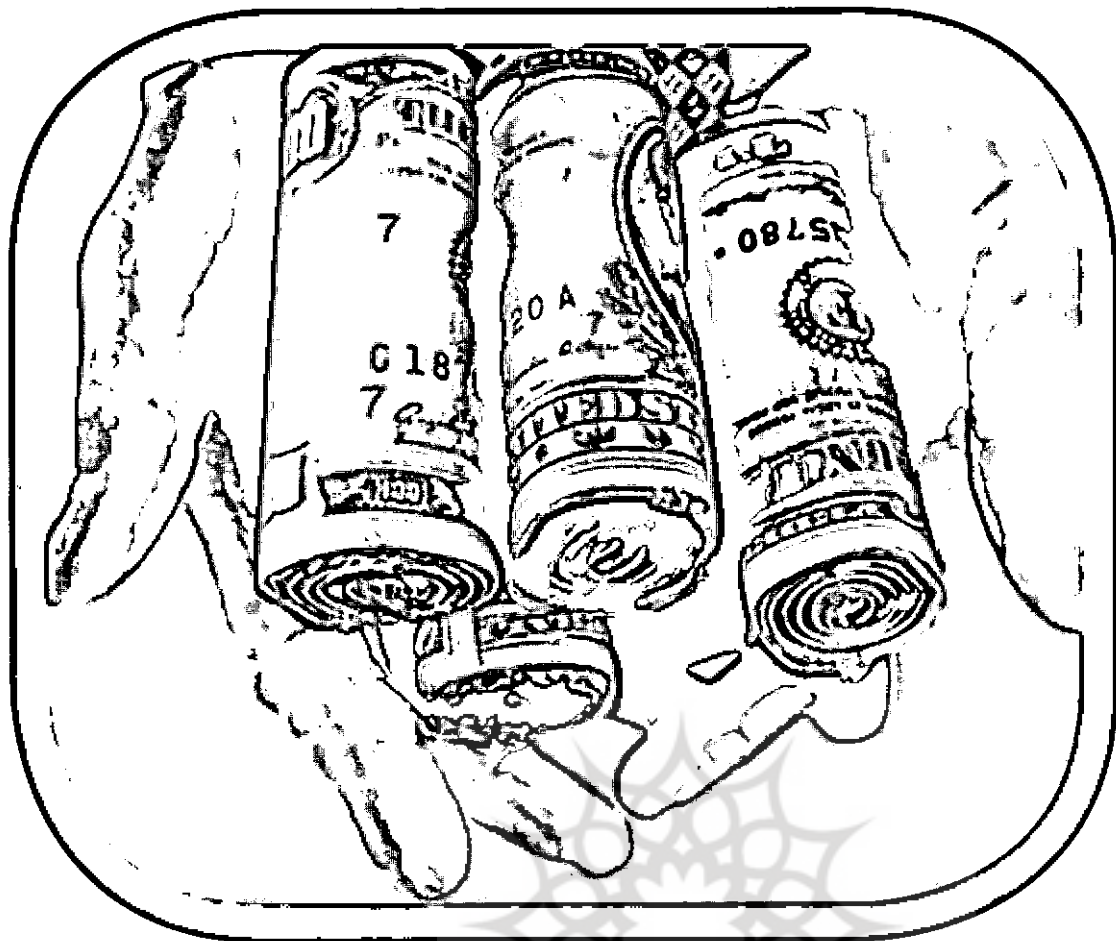
در دنیای کنونی، سرعت تغییرات سبب شده است تا استفاده از زمان و منابع محدود، موضوع سنگین و طاقت فرسایی تلقی شود. به همین دلیل اکثر مردم به منظور دستیابی به اهداف مالی خود به برنامه‌ریزان مالی رجوع می‌کنند. در واقع با ایجاد یک برنامه مالی، افراد تصویر بهتری از مسیر آینده زندگی خود و نحوه رسیدن به اهداف در اختیار دارند.

محتوای برنامه‌ریزی مالی جامع‌نگر بسته به مختصات اقتصادی از کشوری به کشور دیگر متفاوت است، اما در حالت کلی دربردارنده برخی از حوزه‌های کلیدی، از قبیل برنامه‌ریزی بازنشستگی، برنامه‌ریزی خرید املاک، بیمه، برنامه‌ریزی مالیاتی، مدیریت سرمایه‌گذاری، بودجه‌بندی و مدیریت وجه نقد می‌باشد. از آن‌جا که برنامه -

ریزی برای آینده به دلیل وجود گزینه‌های متعدد می‌تواند برای افراد دشوار به نظر آید، مشتریان می‌توانند با طرح پنج سوال اساسی به شرح زیر، بنیان مناسبی را به منظور اخذ تصمیمات مبتنی بر یک برنامه مالی پی‌ریزی کنند. در واقع پاسخ سوالات زیر بیان‌کننده چارچوب برنامه مالی خواهد بود.

- ۱- افراد در حوزه‌هایی چون شیوه زندگی، بازنشستگی، پس‌انداز برای تحصیلات دانشگاهی و مراقبت‌های بهداشتی که زندگی وی به آن‌ها متکی است، چه اهدافی را دنبال می‌کنند؟
- ۲- چه زمانی خواهان دستیابی به اهداف خود هستند؟
- ۳- برای دستیابی به اهداف چه گام‌هایی را تاکنون برداشته‌اند؟
- ۴- چه احساسی نسبت به پذیرش ریسک بیشتر در قبال کسب

بحث
توسعه مالی در اکثر کشورها به عنوان یکی از مهم‌ترین موضوعات پژوهش‌های حوزه اقتصاد، توجه بسیاری از محققان و پژوهشگران را به خود جلب کرده است

بازده بالقوه بالاتر دارند؟

۵- فرایند نظارت آنان برای پیشبرد اهداف به چه نحوی صورت می‌گیرد؟

دست‌یابی به حداکثر نتایج مطلوب صورت پذیرد. به محض این‌که فردی تصمیم به پیگیری اهداف خود کرد، برنامه‌ریزی مالی باید برای اجرای تصمیمات، به مشتری کمک کند. به همین خاطر ضروری است در آخرین گام فرایند برنامه‌ریزی مالی، ضمن بازبینی ادواری به تجدید نظر در برنامه‌های متناسب برای مشتری بپردازد.

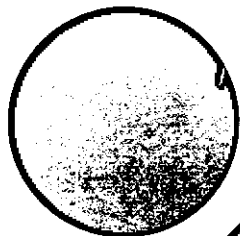
لازم به ذکر است که برنامه‌ریزی مالی قبای دوخته شده و آماده‌ای نیست که برای همه مناسب باشد، بلکه متشکل از مجموعه‌ای از اهداف و راهبردهای متناسب با نیازها، توانایی‌ها و ارزش‌های خاص هر فرد است. طبق تعریف ارائه شده از سوی هیئت تدوین استانداردهای برنامه‌ریزان مالی، برنامه‌ریزی مالی به صورت زیر تعریف می‌شود:

مجموع مراحل تدوین راهبردها، مد نظر قرار دادن کلیه امور مربوط به وضعیت مالی مشتریان و مدیریت امور مالی آنان با توجه به اهداف فردی در طی زندگی است*

برنامه‌ریزان مالی حوزه وسیعی از تجربیات خود را در اختیار مشتریان قرار می‌دهند. آنان ممکن است در یک یا چند حوزه تخصصی برنامه‌ریزی مالی، از دانش تخصصی ویژه یا خاص برخوردار باشند. آن‌چه که در برنامه‌ریزی مالی، اصل و اساس حرفه را تشکیل می‌دهد، کسب صلاحیت‌ها و دانش حرفه‌

برنامه‌ریزی مالی شخصی، به افراد کمک می‌کند تا از طریق بسط و گسترش منابع مالی و مدیریت مناسب آنها، به اهداف خود دست یابند. لازم به ذکر است که به برنامه‌ریزی مالی نباید به عنوان یک محصول نگاه کرد، بلکه برنامه‌ریزی مالی به مثابه یک فرایند است که طی آن افراد با کمک برنامه‌ریزان مالی، از مناسب‌ترین محصولات معینی هم‌چون بیمه بهره‌مند می‌شوند.

در واقع فرایند برنامه‌ریزی مالی به منزله حرکت در راستای کمک به مشتریان برای دست‌یابی به اهداف آنان است. برنامه‌ریزان مالی، در حله نخست باید به جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل داده‌های مرتبط با درآمدها و هزینه‌ها، مالیات، پوشش بیمه‌ای، طرح‌های بازنشستگی، علائق، سرمایه‌گذاری‌ها و دیگر اطلاعات مرتبط با وضعیت کلی مالی افراد اقدام کنند. سپس در تعیین اهداف واقعی، شناسایی مسائل کلیدی مالی مرتبط با آن اهداف، و تهیه فهرستی از پیشنهادات و راهبردهای جایگزین برای دست‌یابی به اهداف مشتری کمک کنند. پیشنهاد هر راهبردها، از برنامه‌ریزی مالیاتی گرفته تا سرمایه‌گذاری، باید با مد نظر قرار گرفتن سایر راهبردها و در چارچوبی واحد برای

ای در کلیه حوزه‌های برنامه‌ریزی مالی است. قابلیت وجود تعامل بین اجزای مختلف در یک برنامه‌ریزی مالی حاکی از ایجاد ارزش افزوده در کارکرد برنامه است و این نکته وجه تمایز حرفه برنامه‌ریزی مالی را از سایر زمینه‌های تخصصی مالی نشان می‌دهد. برنامه‌ریزان مالی علاوه بر نقش اصلی خود، دارای برخی نقش‌های دیگر نیز هستند. برای مثال، بسیاری از حسابداران، مشاوران بیمه و مشاوران صندوق-های سرمایه‌گذاری مشترک به عنوان برنامه‌ریزان مالی رسمی فعالیت می‌کنند. معمولاً این گروه‌ها به دلیل موقعیت شغلی خود در ارایه هر چه بهتر و توسعه خدمات برنامه‌ریزی مالی موفق‌تر عمل می‌کنند.

بسیاری از متخصصان مالی، به برنامه‌ریزی مالی به عنوان صرفاً بخشی از شغل خود و نه وظیفه اصلی خویش می‌نگرند. اشکال وارد بر استانداردهای وضع شده توسط هیأت تدوین استانداردهای برنامه‌ریزان مالی این است که بدون توجه به مقدار زمان لازم برای برنامه‌ریزی مالی و سایر محدودیت‌های فنی، برنامه‌ریزان مالی رسمی را ملزم کرده که همواره خود را با مقررات اخلاقی و استانداردهای رایج انطباق دهند.

برنامه‌ریزان مالی رسمی راهبردها و آگاهی‌های لازم پیرامون موضوعات بی‌شماری را در اختیار افراد قرار می‌دهند. به عنوان مثال، ممکن است برخی مشتریان بر روی موضوعاتی چون بازنشستگی و برخی دیگر شیوه‌های پس‌انداز برای خرید خانه را مورد تأکید قرار دهند و برای سایر افراد نیز موضوع تأمین مالی آتیه فرزندانشان اهمیت داشته

باشد. در برخی مواقع، گاه برنامه‌ریزان مالی مشتریان خود را برای بررسی موضوع، به یک متخصص (مثل وکیل حقوقی و یا واسطه مالی) ارجاع می‌دهند. گاه نیز برنامه‌ریزان مالی رسمی در جهت تخصصی کردن فعالیت‌های خود به اموری نظیر بیمه، کارگزاری و حسابداری می‌پردازند.

برنامه‌ریزان مالی، ضمن توجه به نیاز مشتریان خود همواره باید تمام امور مربوط به شرایط خاص یک مشتری را در تدوین راهبرد و پیشنهادات نهایی مورد توجه قرار

دهند و از آن به عنوان یک استاندارد عملی در برنامه‌ریزی استفاده کنند. به عنوان مثال یک برنامه‌ریز مالی نمی‌تواند بدون توجه به مجموعه دارایی‌های جاری مشتری، درآمد خانوار و شرایط خاص خانوادگی، آگاهی‌های لازم را پیرامون بیمه عمر در اختیار وی قرار دهد.

اجزای یک برنامه مالی

یک برنامه مالی جامع از ۶ جزء به شرح زیر تشکیل شده

است.

- مدیریت مالی
- برنامه‌ریزی مالیاتی
- مدیریت دارایی‌ها
- مدیریت ریسک
- برنامه‌ریزی بازنشستگی
- برنامه‌ریزی اموال

چه تفاوتی بین برنامه‌ریزی مالی و مشاوره مالی وجود دارد؟

در برنامه‌ریزی مالی حتی اگر اجزاء شش‌گانه فوق در تعامل با یکدیگر، کامل به نظر برسند، هیچ یک از آن‌ها به‌طور جداگانه کامل و بی‌نقص نیستند. به همین خاطر گردآوری، تجمیع و تجزیه و تحلیل مجموعه اطلاعات، به منظور استفاده از آن‌ها در تدوین راهبردها ضروری خواهد بود.

همین موضوع برنامه‌ریزی مالی را از سایر خدمات مالی هم‌چون مشاوره مالی و واسطه‌گری مالی متمایز می‌سازد.

نمونه‌ای از شرایط تلاقی تعهدات برنامه‌ریزان مالی رسمی با سایر تخصص‌ها

بسیاری از اعضای انجمن برنامه‌ریزان مالی خبیره از تخصص‌هایی نظیر حقوق و حسابداری برخوردارند که گاه این تخصص‌ها با یکدیگر در تلاقی قرار می‌گیرند. هیأت تدوین استانداردهای برنامه‌ریزی مالی بر اساس بررسی‌های خود نشان داده است که تعهدات ناشی از به‌کارگیری این تخصص‌ها به لحاظ ماهیتی با یکدیگر مشابه هستند. انجام و تکمیل تعهدات در یک تخصص به معنای انجام و تکمیل تعهدات در تخصص دیگر نیز می‌باشد. البته منظور اصلی هیأت تدوین استانداردها، کسب و یا اضافه کردن یک تعهد حرفه‌ای جدید به تخصص مالی بوده است.

فرایند برنامه‌ریزی مالی

این فرایند ضمن بیان اهداف خاص و اهداف مالی، راه‌های تحقق آن‌ها را نیز ارایه می‌کند. فرایند متعارف برنامه‌ریزی مالی دربرگیرنده، ذخیره‌سازی منابع و ارایه یک برنامه مطلوب برای

طی دهه اخیر، صنعت خدمات مالی در جهان دست‌خوش تغییرات اساسی شده است. اگر چه برنامه‌ریزی مالی - هنوز جوان است، اما مجموعه خدماتی را تشکیل می‌دهد که افراد با استفاده از آن به دنبال حداکثر کردن توان بالقوه خود در کسب سود هستند

استفاده از آنها به نحوی منظم با توجه به اهداف کوتاه مدت و بلندمدت است. این برنامه به طور دوره‌ای مورد بازنگری و نظارت و در صورت نیاز مورد تعدیل قرار می‌گیرد، به گونه‌ای که اطمینان حاصل شود برنامه در راستای دستیابی به اهداف بوده و در مسیری صحیح حرکت می‌کند.

در بسیاری از کشورها، برنامه‌ریزان رسمی مالی عموماً مراحل خاص تعیین شده توسط هیأت تدوین استانداردهای برنامه‌ریزان رسمی مالی را پشت سر می‌گذارند. این مراحل شامل موارد زیر است:

امتحانات: لازم است هر فرد آزمون‌های جامع مربوط به برنامه‌ریزان مالی رسمی را با موفقیت پشت سر گذارد. این آزمون‌ها دانش افراد درباره موضوعات اصلی برنامه‌ریزی مالی را ارزیابی می‌کند. کسب تجربه: به منظور دریافت گواهینامه برنامه-

ریزان رسمی مالی، هر فرد با توجه به تحصیلات دانشگاهی بین ۳ تا ۵ سال باید در حوزه برنامه‌ریزی مالی تجربه حرفه‌ای کسب کند.

امور اخلاقی: افراد باید به طور داوطلبانه مطابق با قوانین اخلاق حرفه‌ای عمل کرده و الزامات تعیین شده توسط حرفه را به عنوان احکام قابل اجرا تلقی کنند. الزام به رعایت چنین مقرراتی، سبب می‌شود مراجع ذیصلاح موارد عدول از قوانین توسط اعضاء را شناسایی کرده و احتمالاً اقدام به فسخ مجوز رسمی آنان کنند.

آموزش: یک برنامه‌ریز مالی رسمی، الزاماً باید هر دو سال یکبار به مدت ۳۰ ساعت به طور مستمر آموزش‌های لازم را پشت سر گذارد. این دوره‌های آموزشی در ارتقاء دانش وی در حوزه‌های مختلف برنامه‌ریزی مالی موثر است و معمولاً شامل برنامه‌ریزی اجتماعی، بازنشستگی، مدیریت سرمایه‌گذاری، برنامه‌ریزی مالیاتی، بیمه و مزایای کارکنان هستند.

فرایند برنامه‌ریزی مالی متشکل از شش مرحله مجزا به شرح زیر است. فرایند شش‌گانه زیر رهکرد جامعی را برای برنامه‌ریزی مالی مورد نظر افراد فراهم می‌آورد. بنابراین آشنایی با فرایند برنامه‌ریزی مالی کمک می‌کند تا با جزئیات برنامه‌ریزی مالی آشنا شویم. البته به یاد داشته باشیم که فرایند مشروح زیر، روی کرد کلی برنامه‌ریزان مالی، جدا از سایر خدمات مشاوران مالی (که به منظور تمرکز بر روی یکی از جنبه‌های امور مالی مهارت یافته‌اند) را ارائه می‌کند.

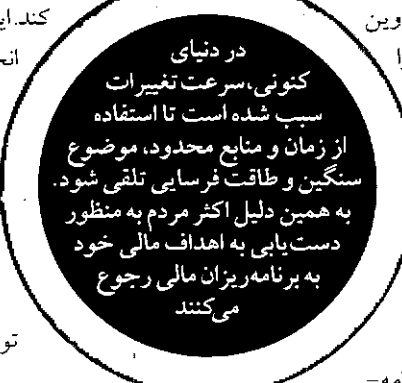
تنظیم قرارداد بین برنامه‌ریز- مشتری (دریافت کننده خدمات):

- برنامه ریز باید:
- موضوعات و مفاهیم مرتبط با فرایند کلی برنامه‌ریزی مالی که

متناسب با نیاز مراجعه کننده است را تبیین و تشریح کند.
- خدمات خود را همراه با فرایند برنامه‌ریزی و مستندسازی تشریح کند.
- مسئولیت‌های دریافت کننده خدمات را به عنوان مشتری به وی اطلاع دهد.

- مسئولیت‌های خود به عنوان برنامه‌ریز را مشخص کند. این اقدام باید موضوعاتی شامل چگونگی انجام وظایف و شیوه‌های دریافت حق-

- الزامه را در برگیرد.
- دریافت کننده خدمات و برنامه ریز باید:
- دامنه کار را در قرارداد مشخص کند
- در خصوص نحوه تصمیم‌گیری به توافق برسند.

گردآوری داده‌های مشتری و تعیین اهداف و انتظارات وی:

- برنامه ریز باید:
- اطلاعاتی را در خصوص منابع مالی و تعهدات مشتری از طریق مصاحبه یا پرسشنامه جمع‌آوری کند.
- کلیه مستندات ضروری در خصوص نیاز مشتری را قبل از انجام مشاوره جمع‌آوری کند.
- اهداف مالی و شخصی، نیازها و اولویت‌های مشتری را تعریف کند.
- ارزش‌ها، اولویت‌ها، چشم انداز مالی و نتایج مورد نظر خود را که با اهداف، نیازها و اولویت‌های مالی مشتری مرتبط می‌باشد را تشریح و تبیین کند.

تعیین وضعیت مالی کنونی مشتری و تعیین محدودیت‌ها و فرصت‌ها:

- برنامه ریز مالی باید هر یک از موارد زیر را تعیین کرده و مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد:
- اطلاعات مشتری به منظور دستیابی به وضعیت جاری وی (جریان نقدی، ثروت، پیش‌بینی مالیاتی و مواردی از این قبیل)
- مشکلات و فرصت‌ها، با توجه به نیازهای زیر:
- نیازهای سرمایه‌ای
- نیازهای مربوط به مدیریت ریسک و پوشش آن
- سرمایه‌گذاری‌ها
- مالیات
- برنامه‌ریزی بازنشستگی
- مزایای کارکنان
- برنامه‌ریزی خرید املاک
- نیازهای خاص (به‌عنوان مثال نیازهای آموزشی، نیازهای

بیمه و وکلا می باشد.

کنترل و نظارت بر برنامه

مالی:

■ مراجعه کننده و برنامه ریز مالی باید:

- در خصوص این که چه کسی کنترل (نظارت) و ارزیابی برنامه مالی را به منظور کمک به پیشبرد آن و در راستای اهداف مشتری، بر عهده گیرد به توافق برسند.

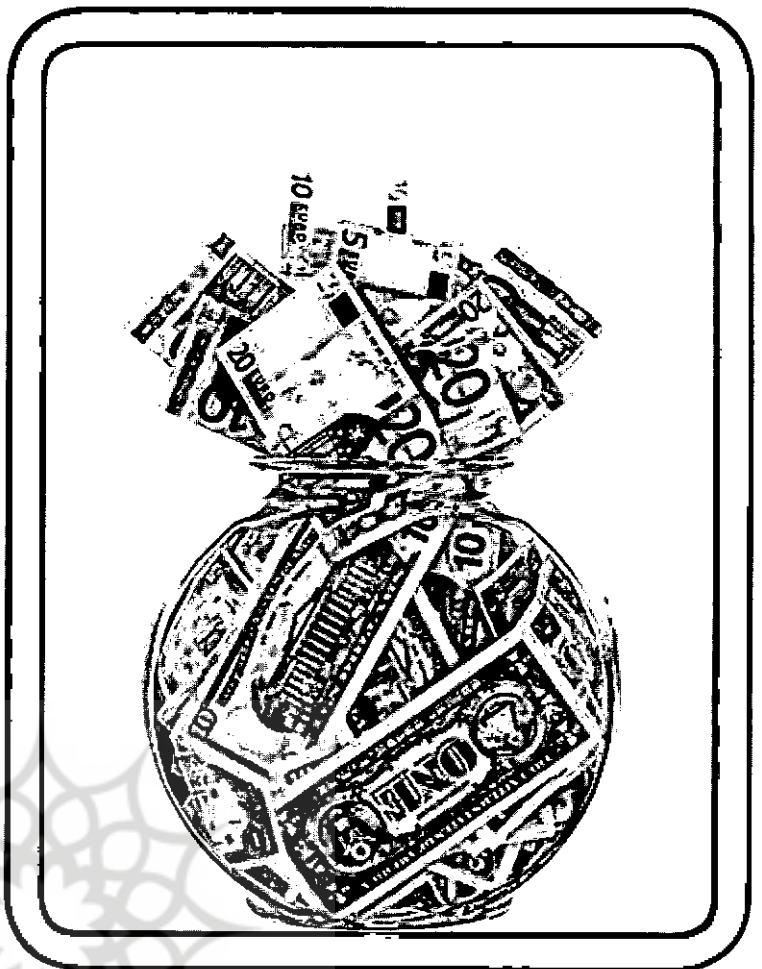
- چنانچه برنامه ریز مسئولیت چنین فرایندی را بر عهده گیرد، وی باید به منظور بازیابی پیشرفت برنامه، به طور ادواری با مشتری تماس برقرار کند و تعدیلات لازم را برای دستیابی به اهداف وی، ارائه کند. این بازیابی شامل موارد زیر می باشد:

- موضوعات مطروحه در خصوص تغییرات در شرایط خاص مشتری و چگونگی امکان اثرگذاری آن ها بر روی اهداف وی.

- بازیابی و ارزیابی تاثیر تغییر در قوانین مالیاتی و شرایط و اوضاع اقتصادی

- بازیابی شرایط زندگی مشتری و انجام

تعدیلات لازم بر حسب تغییر در شرایط زندگی به موجب رخدادهایی چون تولد، بیماری، ازدواج، بازنشستگی و غیره.

عائله مندی و غیره)

انواع برنامه ریزان مالی

در حال حاضر سه گروه از برنامه ریزان مالی در کشورهای مختلف به فعالیت مشغول هستند:

۱. برنامه ریزان مالی که در قبال خدمات خود فقط حق الزحمه دریافت می دارند:

برخی از برنامه ریزان مالی حق الزحمه ای را در ازای خدمات خود مطالبه می کنند، اما محصولی که متعلق به خودشان باشد (مثل سهام یا املاک و مستقالات) برای عرضه ندارند. این برنامه ریزان یا حق الزحمه ای سالانه بر اساس دارایی های تحت مدیریت و فعالیت های سرمایه گذاری خود مطالبه یا حق الزحمه ای ساعتی را طلب می کنند. مزایای این روش آن است که برنامه ریز تنها مشاوره داده و در نتیجه تضاد منافی بابت تبلیغ محصولات سرمایه گذاری خود ایجاد نمی کند.

۲. برنامه ریزانی که در قبال خدمات خود کارمزد دریافت می دارند:

تدوین و ارائه برنامه مالی:

■ برنامه ریز مالی باید:

- برنامه مالی متناسب با اهداف و مقاصد، ارزش ها و روحیات و میزان پذیرش ریسک مشتری را به منظور ارائه پیش بینی ها و توصیه ها تهیه و تدوین کند.

- برنامه تدوین شده را به مشتری ارائه و چرخه بازیابی مناسبی را تعیین کند.

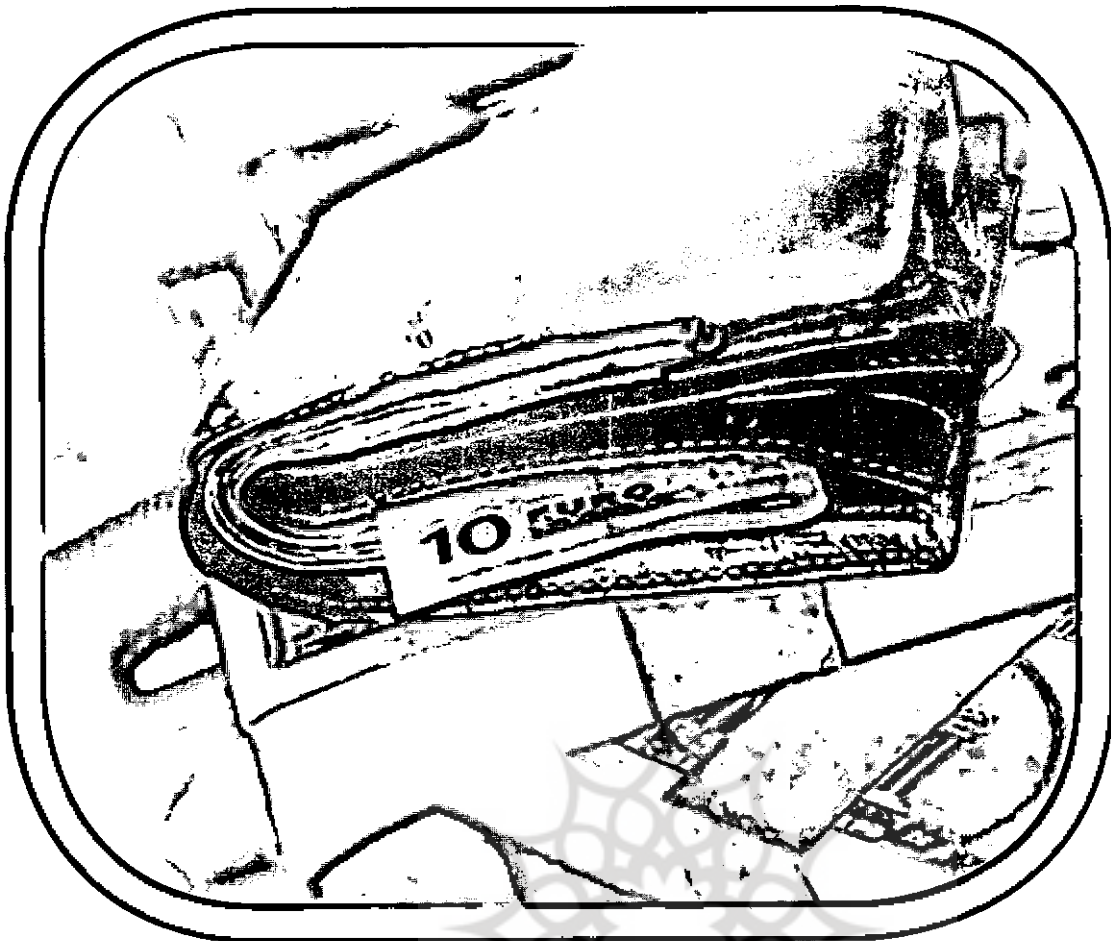
■ دریافت کننده خدمات و برنامه ریز باید:

- مطمئن شوند که برنامه تدوین شده، اهداف و مقاصد مورد نظر آنان را برآورده می سازد.

اجرا و پیاده سازی برنامه مالی مشتری:

■ برنامه ریز باید:

- در صورت تمایل مشتری، برای اجرای توصیه های پیشنهادی، وی را یاری رساند. این امر مستلزم هماهنگی به منظور برقراری تماس با سایر متخصصان مالی، از قبیل کنندگی های فروش صندوق های سرمایه گذاری مشترک، حسابداران، کنندگی های

برخی از برنامه‌ریزان حق الزحمه‌ای مطالبه نمی‌کنند، در عوض کارمزدی بر مبنای محصولات سرمایه‌گذاری که می‌فروشند، دریافت می‌دارند. برای مثال ۸/۵ درصد روی سهام صندوق‌های مشترک سرمایه‌گذاری، ۳/۵ درصد یا بیشتر روی آن دسته از سرمایه‌گذاری که هدف آن‌ها کاهش یا حذف مالیات است. مزایای این روش آن است که مشتری بدون صرف وقت یا هزینه زیاد برای انتخاب محصول مالی صرفاً با پرداخت کارمزد (صرف نظر از این که محصول از کجا خریداری می‌شود) از مزایای برنامه‌ریزی مالی بهره‌مند می‌شود.

۳. برنامه‌ریزی که در مقابل خدمات خود حق الزحمه و کارمزد دریافت می‌دارند:

برخی از برنامه‌ریزان حق الزحمه‌ای برای برنامه مالی و کارمزدی برای فروش محصولات، مطالبه می‌کنند. مزایای این روش آن است که معمولاً حق الزحمه در این روش خیلی پایین‌تر از حالتی است که برنامه‌ریز تنها حق الزحمه طلب می‌کند.

از برنامه‌ریز مالی چه انتظاراتی داریم؟

صرف نظر از این که مشتری چه نوع برنامه‌ریزی مالی را برای انجام کارهای خود انتخاب می‌کند، برنامه‌ریز باید خدمات زیر را انجام دهد:

- ارایه برنامه مالی مكتوب و منحصر به فرد و شفاف. این برنامه باید شامل ترازنامه بودجه شده و پیش‌بینی صورت جریان وجوه نقد، حداقل برای یکسال باشد. هم‌چنین وی باید تعریف دقیقی از اهداف مالی مشتری و مراحل برنامه برای دستیابی به اهداف را ارایه کند.
- ارایه موضوعات مربوط به میزان مخاطره‌ای که مشتری در راستای دستیابی به اهداف خود خواهد پذیرفت.
- بیان توصیه‌های ویژه برای بهبود مدیریت وجوه شخصی مشتری.

- شرح تفصیلی مفروضات زیربنایی برنامه مالی مشتری که شامل پیش‌بینی‌هایی در خصوص تغییرات و نوسانات نرخ بهره و تورم است.
- ارایه گستره‌ای از گزینه‌های سرمایه‌گذاری که جزئیات هر یک تشریح شده باشد. در واقع گزینه‌های متعددی توسط برنامه‌ریز باید به مشتری ارایه شود.
- کمک از دیگران در صورت نیاز به ارایه مشاوره تکمیلی از جانب سایر افراد متخصص چون وکلا، حسابداران و فروشندگان اوراق بهادار. لازم به ذکر است چنانچه مشتری هیچ‌گونه تماسی با چنین افراد متخصصی در حوزه‌های مربوطه برقرار نکرده باشد، انجام چنین مشاوره‌ای بسیار حائز اهمیت خواهد بود.

- تنظیم جدول زمان‌بندی ویژه برای کنترل و نظارت بر پیشرفت برنامه مالی مشتری که شامل دوره‌های زمانی برای بازبینی اهداف مشتری و بررسی عملکرد مشاوره و توصیه‌های برنامه‌ریز است.

رشد و شکوفایی صنعت

وجود بازارهای ناپایدار که موج فزاینده‌ای از محصولات سرمایه‌گذاری را به افراد عرضه می‌کنند، سبب تغییر نیازهای مالی آن‌ها شده است، به همین دلیل تقاضا برای خدمات مشاوران مالی حرفه‌ای، همواره به صورت تصاعدی در حال رشد است.

در حال حاضر در بسیاری از کشورهای توسعه یافته، در تعداد زیادی از دبیرستان‌های خود، دوره‌های آموزشی لازم برای آماده‌سازی دانش‌آموزان برای ورود به بخش خدمات مالی را برگزار می‌کنند. امروزه در کشور کانادا بیش از ۸۹ درصد برنامه‌های ارائه شده توسط ۶۷ درصد از ارائه‌کنندگان برنامه‌های آموزشی، دانش‌آموزان را برای آزمون‌های برنامه‌ریزان رسمی مالی که لازمه دریافت مجوز است، آماده می‌کنند. آمارهای انجمن برنامه‌ریزان رسمی مالی در یک دوره ۵ ساله، حکایت از آن دارند که یک سوم متخصصان برنامه‌ریزان رسمی مالی هم اکنون بالای ۵۰ سال سن دارند. این امر بدان معنا است که نیاز به پرورش برنامه‌ریزان حرفه‌ای برای سال‌های آینده کماکان وجود خواهد داشت.

مطالعات حرفه‌ای

هیئت تدوین استانداردهای برنامه‌ریزان مالی کانادا، نقش مهمی را در تعیین حق‌الزحمه‌ها و هدایت مطالعات سنجش عملکرد بر عهده دارد. از سال ۱۹۹۹، هیئت تدوین استانداردهای برنامه‌ریزان مالی، از افراد حرفه‌ای خواسته است اطلاعاتی را تهیه کنند که شرح دقیقی از بزرگترین گروه قابل شناسایی از برنامه‌ریزان مالی کانادا را ارائه دهد. این اطلاعات از طریق درخواست‌های مجوز رسمی هر سال جمع‌آوری شده است.

علاوه بر این، ساختار هیئت تدوین استانداردهای برنامه‌ریزان مالی به شکلی است که به تواند تحقیقات مستقلی را در حوزه حرفه برنامه‌ریزی مالی به اجرا گذارد.

قلمرو اهداف استانداردهای عملی قابل استفاده توسط برنامه‌ریزان ریزان رسمی مالی:

هیأت تدوین استانداردها، استانداردهای عملی لازم را برای استفاده برنامه‌ریزان مالی رسمی تدوین کرده است. این استانداردها از یک سو به همگونی مراحل برنامه‌ریزی مالی منجر شده و از سوی دیگر مسئولیت‌های اجتماعی برنامه‌ریزان

مالی خبره و حوزه پاسخ‌گویی آن‌ها را مشخص می‌کند. شایان ذکر است که وجود استانداردهای عملی از حجم آشفته‌گی و میزان گمراهی مشتریان می‌کاهد و لذا از این برای روابط بین برنامه‌ریزان و مشتریان را مستحکم و قابلیت اعتماد به حرفه را افزایش می‌بخشد. استانداردهای عملی، تعهدات اخلاقی و

حرفه‌ای برنامه‌ریزان مالی را نشان نمی‌دهند

بلکه این قوانین اخلاقی و فرایند برنامه‌ریزی مالی است که چارچوب‌های تعهدات اخلاقی و حرفه‌ای را تبیین می‌کنند.

ضمانت اجرای استانداردهای عملی

استانداردهای عملی در گذشته در هر دو حوزه برنامه‌ریزی جامع مالی و برنامه‌ریزی در چارچوب اجزاء برنامه مالی به کار گرفته می‌شدند. به مرور و با گسترش صنعت خدمات مالی و بسط قوانین، روند تدوین استانداردها شکل تازه‌ای به خود گرفته است. به عنوان مثال، در کشور کانادا استاندارد شماره ۱۰۰ به منظور تعریف اصطلاحات

و حوزه عمل نمایندگان و برنامه‌ریزان مالی

رسمی تدوین شد تا به تبیین، تشریح و شفافیت روابط میان برنامه‌ریزان و مشتریان و انتظارات آن‌ها بپردازد. هم‌چنین بسته به ماهیت واسطه‌گرهای مالی، استانداردهایی خاص با کدهای ۲۰۰ تا ۶۰۰ تدوین و لازم‌الاجرا اعلام شده است.

شرایط غیر کاربردی شدن استانداردهای عملی

در برخی شرایط خاص، برنامه‌ریز رسمی مالی خدماتی را ارائه می‌کند که خارج از حوزه برنامه‌ریزی مالی است. در چنین شرایطی مناسبتی بین استانداردهای عملی و خدمات قابل ارائه وجود ندارد. به همین خاطر ممکن است مشتری خدمات قابل ارائه را در چارچوب فعالیت‌های برنامه‌ریزی مالی تفسیر کند. در این شرایط لازم است برنامه‌ریز رسمی مالی، مطابق با استاندارد، اطمینان حاصل کند که طرفین نسبت به تعریف حوزه فعالیت‌های قابل انجام، به یک استنباط روشن و مشترکی دست یافته‌اند.

نحوه انتخاب برنامه‌ریز مالی

برنامه‌ریزی مالی فقط مختص ثروتمندان نیست. بهره‌مندی از یک برنامه مالی مناسب، احتمال دستیابی به اهداف مالی

لازم به ذکر است که برنامه‌ریزی مالی قبای دوخته شده و آماده‌ای نیست که برای همه مناسب باشد، بلکه متشکل از مجموعه‌ای از اهداف و راهبردهای متناسب با نیازها، توانایی‌ها و ارزش‌های خاص هر فرد است

بلندمدت برای کلیه افراد جامعه را افزایش می‌دهد. بسته به پیشینه و اهداف افراد، ممکن است هر شخص قادر به انجام برنامه‌ریزی مالی برای خود باشد. اما در مواقع بی‌ثباتی مالی در وضعیت اکثر سرمایه‌گذارانی که خود راسا برنامه مالی خویش را تدوین کرده‌اند، باعث شده تا احساس نیاز به راهنمایی افراد حرفه‌ای به یک ضرورت اجتناب‌ناپذیر بدل شود. ممکن است فردی در مقطع

حساس و جدیدی از زندگی خود قرار داشته باشد، و یا فردی قادر به اداره و کنترل راهبرد سرمایه‌گذاری خود به بهترین نحو مطلوب نباشد. نگرانی‌های مربوط به زمان بازنشستگی و مبالغ مورد نیاز به منظور سرمایه‌گذاری‌های سالانه برای کسب بازده‌های مناسب نیز، نیاز به استفاده از خدمات

برنامه‌ریزان مالی را تقویت کرده است.

یافتن مشاوره که به بهترین شکل، نیازهای مالی را برطرف سازد، به نوبه خود حائز اهمیت فراوان است. در کشورهای توسعه یافته، در بیشتر موارد دامنه انتخاب‌ها وسیع است، به‌طور مثال فرد می‌تواند مشاور خود را از بین مشاوران سرمایه‌گذاری رسمی، کارگزاران بورس، کنندگان موسسات مالی، برنامه‌ریزان مالی، کنندگی‌های بیمه، حسابداران و وکلای انتخاب کند. برخی از مشاوران مهارت‌های مختلفی دارند. به عنوان مثال، ممکن است یک برنامه‌ریز مالی خود یک کارگزار بورس و یا یک حسابدار رسمی و مشاور مالیاتی نیز باشد. برخی موسسات گروهی متشکل از مشاوران سرمایه‌گذاری و سایر خدمات مالی را شکل داده‌اند. برنامه‌ریزان مالی عموماً به وضعیت مالی افراد توجه کرده و راهبرد جامع و کاملی را برای رسیدن به اهداف مالی آنان طراحی می‌کنند.

برخی از آن‌ها ممکن است در یک زمینه خاص از برنامه‌ریزی مالی مثل سرمایه‌گذاری، برنامه‌ریزی برای املاک و مستغلات یا برنامه‌ریزی بازنشستگی دارای تخصص باشند. سایرین ممکن است در زمینه‌های متفاوتی فعالیت کنند، به عنوان مثال، علاوه بر مشاوره سرمایه‌گذاری در مورد پوشش بیمه‌ای، خدماتی در خصوص نیازهای مراقبتی بلندمدت، مالیات، بازنشستگی و برنامه‌ریزی دارایی‌ها ارائه کنند.

هر فردی می‌تواند یک برنامه‌ریز مالی تلقی شود، لیکن ضروری است تا شرایطی برای احراز صلاحیت حرفه‌ای و صدور مجوز تعیین شود. برنامه‌ریزان مالی می‌توانند عناوین

حرفه‌ای را از طریق گذراندن دوره‌های آموزشی و کسب حد نصاب لازم بدست آورند.

عناوین حرفه‌ای برنامه‌ریزان مالی

اکثر برنامه‌ریزان مالی عنوان حرفه‌ای خاصی مانند برنامه‌ریز مالی شخصی^۵، تحلیل‌گر مالی رسمی^۶، برنامه‌ریز مالی رسمی، یا مشاور مالی رسمی را پیش از اسم خود به کار می‌برند. یا ممکن است ادعا کنند که گواهی رسمی را از یک اتحادیه صنفی دریافت کرده‌اند.

در این زمینه ضروری است که مشتری صحت و سقم گفته‌های آنان را تعیین کند. هر اتحادیه صنفی دارای الزامات تحصیلی، آموزشی و سوابق تجربی و همچنین استانداردهای اخلاقی خاص خود است. لذا برقراری تماس با چنین اتحادیه‌هایی برای کسب اطلاع در خصوص چنین الزاماتی ضرورت دارد. در ادامه برخی گواهینامه‌های صادره از سوی مراجع حرفه‌ای کشور کانادا در حوزه فعالیت‌های برنامه‌ریزان مالی معرفی می‌شوند.

برخی گواهینامه‌های صادر شده در حوزه برنامه‌ریزی مالی

انجمن تدوین استانداردهای برنامه‌ریزی مالی مسئولیت ارزیابی مدارک حرفه‌ای را در کشور کانادا به عهده دارد. در ادامه با برخی از مدارک تایید شده توسط این انجمن که ارائه خدمات برنامه‌ریزی مالی را مجاز می‌شمرد، آشنا می‌شویم:

۱. برنامه‌ریز مالی رسمی (CFP)^۷

مدرک شناخته شده بین‌المللی است که توسط شورای استانداردهای برنامه‌ریزی مالی کشور کانادا اعطا می‌شود. برنامه‌ریز مالی رسمی باید استانداردهای FPSC را در تحصیلات، تجارب، آزمون‌ها و اخلاقیات خود در نظر داشته باشد. هم‌چنین سپری کردن ۳۰ ساعت دوره آموزشی در طی یک سال برای اعضا ضروری است.

۲. تحلیل‌گر مالی رسمی (CFA)^۸

کسی که آزمون‌های برگزار شده توسط انجمن تحقیقات و مدیریت سرمایه‌گذاری را گذرانده باشد. بیشتر دارندگان این مدرک مدیران مالی و تحلیل‌گران سهام هستند.

۳. حسابدار عمومی رسمی (CGA)^۹

یک مدرک حرفه‌ای است که به افراد واجد شرایط از لحاظ

به
عنوان مثال یک برنامه‌ریز مالی نمی‌تواند بدون توجه به مجموعه‌ای از دارایی‌های جاری مشتری، درآمد خانوار و شرایط خاص خانوادگی، آگاهی‌های لازم را پیرامون بیمه عمر در اختیار وی قرار دهد

برخی از برنامه‌ریزان حق الزحمه‌ای مطالبه نمی‌کنند، در عوض کارمزدی بر مبنای محصولات سرمایه‌گذاری که می‌فروشند، دریافت می‌دارند

پیشرفته (IAFP)m) به اعضایش اهدا می‌شود. این اعضا می‌باید استانداردهای حرفه‌ای را در طی سال رعایت کرده باشند.

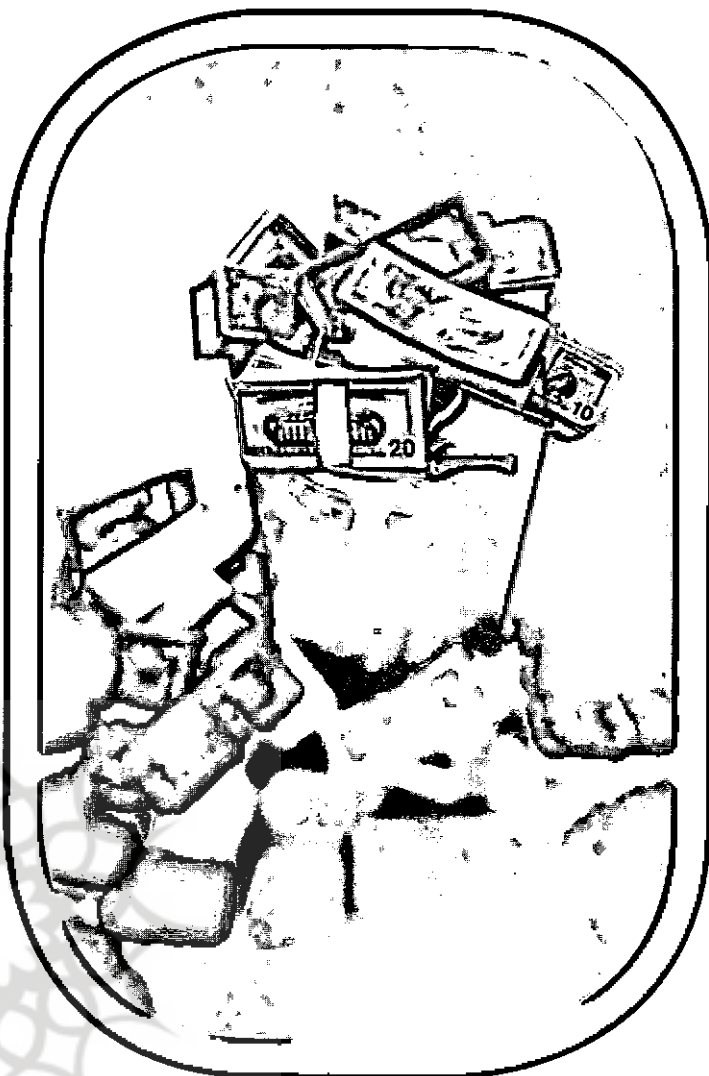
۷. مشاور سرمایه‌گذاری (IC)^{۱۳} فردی که توسط کمیسیون اوراق بهادار ایالتی مجاز است به کنندگی از سوی موسسات و افراد اقدام به سرمایه‌گذاری و مدیریت وجوه کند.

۸. حسابدار رسمی (CA)^{۱۴} مدرک حرفه‌ای که نشان می‌دهد فرد، الزامات موسسه ایالتی حسابداران رسمی را پشت سر گذاشته است. این الزامات شامل، آزمون نهایی جامع می‌باشد. حسابدار رسمی آموزش‌های گسترده‌ای را در زمینه‌های مالیاتی و سایر حوزه‌های مدیریت مالی می‌گذراند و ملزم به پایبندی به قوانین رفتاری است.

۹. مدیر سرمایه‌گذاری کانادایی (CIM)^{۱۵} فردی که به مدیریت پرتفوی اشتغال دارد. این عنوان توسط بورس اوراق بهادار کانادا اعطا می‌شود.

تخلّف و سوء استفاده در صنعت برنامه‌ریزی مالی
در ابتدا، اصطلاح "برنامه‌ریزی مالی" به شکل نامعقولی توسط مشاوران مالی شخصی، وکلا، حسابداران و کنندگی‌های بیمه به کار گرفته می‌شد. اما در دهه گذشته، در کشور کانادا "برنامه‌ریزی مالی" به یک صنعت با بودجه چندین میلیارد دلاری و هزاران مشاور، که تمام امور مالی سرمایه‌گذاران را برنامه‌ریزی و نظارت می‌کند، تبدیل شده است. برنامه‌ریزی مالی یک برنامه اساسی برای تمام جنبه‌های امور مالی سرمایه‌گذار، شامل اوراق بهادار، دارایی‌ها، امور مالیاتی، پس‌اندازها و بیمه تهیه می‌کند.

هیأت تدوین استانداردهای مربوط به برنامه‌ریزان مالی (FPSC) و حرفه برنامه‌ریزی مالی از برای پی‌ریزی و اجرای نیازهای آموزشی، آزمون‌ها، مهارت‌ها و الزامات اخلاقی قابل اجرا توسط برنامه‌ریزان مالی، کارکردهای مشابهی را دنبال می‌کنند. برنامه‌ریزان مالی در سطح بین‌المللی به عنوان برنامه‌ریزان مالی رسمی شناخته شده‌اند. استانداردهای

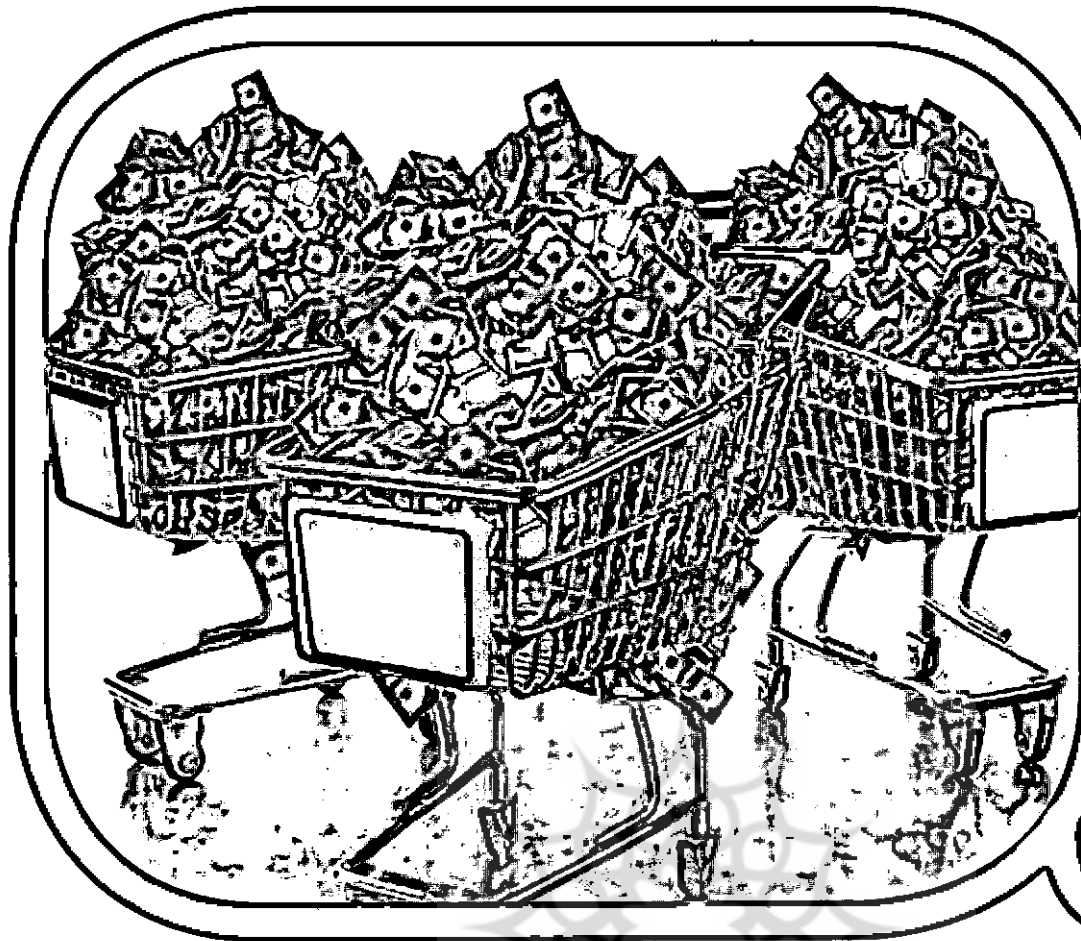
تحصیلی و تجربی توسط انجمن ایالتی اعطا می‌شود. دارنده گواهینامه CGA آموزش‌های گسترده‌ای را در زمینه‌های حسابداری، امور مالیاتی و مدیریت مالی پشت سر می‌گذارد. آنان ملزم به پایبندی به قوانین رفتاری و برنامه‌های آموزشی مستمر اجباری هستند.

۴. مشاور مالی رسمی (CH.F.C)^{۱۶} کسی که دوره‌های پیشرفته‌ای را در حوزه‌های برنامه‌ریزی مالی گذرانده باشد. این دوره‌ها توسط انجمن بیمه و مشاوره مالی کانادا (CAIFA) برگزار می‌شود.

۵. برنامه‌ریز مالی شخصی (PFP)^{۱۷} مدرکی که توسط موسسه بانک‌داران کانادایی اعطا می‌شود. این مدرک با اتمام دوره برنامه‌ریزی مالی شخصی و پس از پشت سر نهادن مراحل کیفی صادر می‌شود.

۶. برنامه‌ریز مالی ثبت شده (R.F.P)^{۱۸} مدرکی که به صورت سالانه توسط موسسه برنامه‌ریزان مالی

مربوط به صلاحیت و رفتارهای حرفه‌ای آنان در بسیاری از کشورها (از جمله کانادا) توسط متخصصان برنامه‌ریزی تعریف و تدوین می‌شوند.

هیأت تدوین استانداردهای مربوط به برنامه‌ریزان مالی اقدام به شناسایی زمینه‌هایی کرده که لازم است برنامه‌ریزان مالی رسمی در آن زمینه‌ها تخصص لازم را کسب کنند. صرف نظر از این زمینه - های تخصصی و ارتباطات کاری

بین برنامه‌ریزان مالی رسمی، کلیه آنان از قوانین اخلاقی و حرفه‌ای مشترکی پیروی می‌کنند و روش - شناسی یکسانی را در فرایند برنامه - ریزی مالی به کار می‌گیرند. در بسیاری از کشورها، عموم مردم به خدمات حرفه‌ای برنامه‌ریزان مالی اعتماد و اتکاء می‌کنند. این قابلیت در نتیجه رازداری،

صلاحیت‌های حرفه‌ای، و منصفانه و هدفمند بودن

خدمات برنامه‌ریزی مالی، ارایه شده از سوی اعضاء، ایجاد شده است که همواره در جهت رفع نیازهای فردی مشتریان تلاش می‌کنند.

انجمن برنامه‌ریزان مالی استرالیا (FPA)^{۱۶}

انجمن برنامه‌ریزان مالی استرالیا متشکل از مجموعه‌ای از برنامه‌ریزان مالی است که براساس تاکید بر ارزش‌های چهارگانه شامل شایستگی، صداقت، ارتباط و نظارت شکل گرفته است. این انجمن همواره اعضاء خود را برای ارتقای این ارزش‌ها ترغیب کرده است. هدف این انجمن در درجه اول تقویت ارزش‌های یاد شده و توسعه حرفه برنامه‌ریزی مالی است. راهبردهای هدفمند انجمن همواره بر بهبود فرایند برنامه‌ریزی

وجود بازارهای ناپایدار که موج فزاینده‌ای از محصولات سرمایه‌گذاری را به افراد عرضه می‌کنند، سبب تغییر نیازهای مالی آنها شده است، به همین دلیل تقاضا برای خدمات مشاوران مالی حرفه‌ای، همواره به صورت تصاعدی در حال رشد است

مالی و تبیین اساس و اصولی مناسب برای حرفه است. کسب اعتماد عمومی، تاکید بر شایستگی‌ها و مبانی اخلاق حرفه - ای و در نظر گرفتن منافع عمومی از جمله این اصول را تشکیل می‌دهند.

اعضای انجمن شامل اشخاص حقیقی و حقوقی (شرکت - ها) بوده و تلاش می‌کنند که عموم مردم را در تصمیم‌گیری - های خود در ارستای دست‌یابی به اهدافشان یاری رسانند. انجمن برنامه‌ریزان مالی بر این اعتقاد است که کلیه افراد به منظور تسریع در تصمیم‌گیری‌های مالی خود می‌باید از آگاهی -

های لازم برخوردار باشند. به همین خاطر برنامه‌ریزان مالی که توسط انجمن، تایید و معرفی می‌شوند نقش مهمی در افزایش دانش تصمیم‌گیرندگان ایفا می‌کنند. بر همین اساس انجمن به سازماندهی و آموزش در حوزه برنامه‌ریزی مالی و اجرای برنامه‌های آموزش حرفه‌ای و تربیت متخصصین کارآمد کرده است.

برنامه‌ریزان مالی و کلیه افرادی که از موازین برنامه‌ریزان خبره مالی پیروی می‌کنند، حسابداران، کارشناسان بانکی، موسسات خیریه، شرکت‌های بیمه، کارگزاران بورس، موسسات سرمایه‌گذاری، واسطه‌گرهای مالی و مدیران شرکت‌ها، همگی می‌توانند به‌عنوان اشخاص حقیقی به عضویت انجمن درآیند.

انجمن همواره از مراکزی که به رایحه خدمات در حوزه گسترش فهم عمومی نسبت به اهمیت فرایند برنامه‌ریزی مالی می‌پردازند حمایت کرده و برنامه‌ریزی مالی منطبق با مبانی حرفه‌ای را در سطح ملی تشویق می‌کند. و بدین منظور تلاش می‌کند تا افراد با ادبیات موضوعات مختلف مالی آشنا شده و با برنامه‌ریزان مالی ارتباطی نزدیک برقرار کنند و از این طریق پاسخ سوالات خود را در زمینه‌های مختلف از جمله مدیریت و جوه نقد دریافت کنند.

مسئولیت‌ها و فرصت‌های مشاوران و برنامه‌ریزان مالی

برنامه‌ریزان و مشاوران مالی در جهت راهنمایی و هدایت مشتریان خود به منظور اتخاذ تصمیمات صحیح در شرایط گوناگون، علاوه بر این که فرصت‌های گوناگونی را در پیش‌رو دارند، دارای مسئولیت‌هایی نیز هستند. در هنگام مدیریت و نظارت بر وضعیت اقتصادی مشتری، مشاوران و برنامه‌ریزان مالی می‌باید توجه مشتری خود را بر روی کل ثروت و تصویر روشنی از منابع مالی وی معطوف دارند. ارزش کل سرمایه‌گذاری‌ها، تعیین‌کننده میزان مصرف کالا و خدمات توسط سرمایه‌گذار در شرایط فعلی و زمان‌های آینده است.

در دنیای کنونی که شرکت‌های مشاوره خدمات مالی و برنامه‌ریزان مالی نیز با یکدیگر در حال رقابت هستند، این شرکت‌ها موفقیت

خود را در گرو کمک به مشتریان در حوزه‌هایی چون برنامه‌ریزی دارایی‌ها، تجدید تأمین مالی دیون رهنی، برنامه‌ریزی مالیاتی، پروژه‌های گردآوری وجوه انباشته بازنشستگی، استفاده از اختیار خرید سهام و تجزیه و تحلیل امور بیمه، می‌دانند. و بحث پیرامون راهبرد سرمایه‌گذاری فعال یا انفعالی را در درجه دوم اهمیت قرار می‌دهند.

نقش و کارکرد انجمن‌های برنامه‌ریزی مالی

روی کرد این انجمن‌ها ارتقاء حرفه برنامه‌ریزی مالی از طریق اعضاء و فراهم کردن زمینه‌های حمایت دولت از برنامه‌ریزان مالی، و مشتریان می‌باشد. در اجرای چنین روی‌کردی انجمن‌ها خود را موظف می‌دانند سطحی از خدمات مورد نیاز را به اعضاء و مشتریان ارایه کنند. به عنوان مثال انجمن برنامه‌ریزان مالی استرالیا در این زمینه اقدامات زیر را انجام می‌دهد:

- ایجاد آگاهی‌ها و دانش حرفه‌ای به منظور حصول اطمینان نسبت به صحت تصمیمات مالی.

- فراهم کردن زمینه‌های تحصیل و آموزش داوطلبان و به روزنگه داشتن دانش آنان.

- توسعه و حفظ استانداردهای اخلاق حرفه‌ای اعضاء.

- ارایه نقطه نظرات و روی‌کردهای انجمن به دولت، سهام‌داران میانی و سهام‌داران اصلی به منظور حصول اطمینان نسبت به اثربخشی خروجی‌های حاصل شده ناشی از به‌کارگیری رویه‌ها و مجموعه روش‌های موثر در صنعت برنامه‌ریزی مالی.

این انجمن‌ها هم‌چنین با تشکیل همایش‌ها و انجام تحقیقات تخصصی پیرامون بسیاری از موضوعات حرفه‌ای هم‌چون پس‌انداز، سرمایه‌گذاری، تدوین استانداردها، مسایل محیطی و اجتماعی

و غیره تلاش موثری در جهت افزایش اعتماد عمومی نسبت به کارکردها و نقش انجمن‌ها به‌عمل می‌آورند. آنچه که در ادامه خواهید خواند، نمونه‌هایی از بررسی‌های انجام شده توسط انجمن برنامه‌ریزان مالی استرالیا است که به مقایسه و ارایه دورنمایی از راهبردهای مختلف سرمایه‌گذاری پرداخته و ارتباط این راهبردها با کارکردهای مشاوران و برنامه‌ریزان مالی را تشریح کرده است. آنچه در ادامه خواهید خواند دو مورد از مهم‌ترین مطالعات انجام شده پیرامون کارکردهای برنامه‌ریزان مالی شامل بررسی راهبردهای مدیریت سرمایه‌گذاری و شناخت عوامل انگیزشی افراد به منظور برخورداری از رفتارهای مالی مطلوب را ارایه کرده است.

استانداردهای اخلاقی حاکم بر رفتار برنامه‌ریزان مالی

مجموعه قوانین اخلاقی توسط شورای استانداردهای برنامه‌ریزی مالی برای فراهم آوردن اصول و قوانین لازم الاجرا توسط افرادی که به عنوان برنامه‌ریز رسمی شناخته شده و مدرک برنامه‌ریز رسمی مالی را دریافت کرده، تدوین شده‌اند. این مدارک منحصر در اختیار هیأت استانداردهای برنامه‌ریزی مالی^{۱۷} است و شورای تدوین استانداردهای برنامه‌ریزان مالی تنها سازمانی است که به‌وسیله

برنامه‌ریزی مالی فقط مختص ثروتمندان نیست. بهره‌مندی از یک برنامه مالی مناسب، احتمال دستیابی به اهداف مالی بلندمدت برای کلیه افراد جامعه را افزایش می‌دهد

تا ۲۹۹ کدگذاری شده‌اند.

پیروی از قوانین^۲

هیأت تدوین استانداردهای برنامه‌ریزی مالی، پیروی از این مجموعه قوانین را توسط اشخاصی که از مدرک برنامه‌ریز رسمی مالی استفاده می‌کنند، الزامی کرده است. پیروی از این قوانین، به شکل انفرادی و توسط حرفه به صورت یک مجموعه، بستگی به میزان دانش و پایبندی هر یک از برنامه‌ریزان رسمی به اصول، قوانین، نفوذ همکاران حرفه‌ای، افکار عمومی، و اقدامات کیفری در مورد عدول کنندگان از قوانین دارد.

واژه شناسی قوانین

برنامه‌ریز مالی رسمی: کسی که این عنوان را از هیئت تدوین استانداردهای برنامه‌ریزی مالی دریافت کرده است. کارمزد: اجرتی که توسط نماینده یا کارگزار بر حسب درصدی از مبلغ خرید یا فروش دریافت می‌شود.

تضاد منافع: شرایط، روابط و یا سایر امور مربوط به وضعیت مالی، تجاری و اموال برنامه‌ریز و یا منافع شخصی که ممکن است توانایی برنامه‌ریز رسمی را برای ارزیابی مشاوره و توصیه یا انجام خدمات بی طرفانه تضعیف کند.

حق الزحمه اقتضایی: زمانیکه حق الزحمه به صورت درصد مشخصی تعیین نشود، بلکه مشروط به حصول نتایج برنامه‌ریزی مالی، باشد، حق الزحمه از نوع اقتضایی خواهد بود. حق الزحمه در قبال خدمات^۱: روشی برای جبران خدمات است، که از طریق آن، برنامه‌ریز رسمی مستقیماً از مراجعه کننده اجرت دریافت می‌کند و برنامه‌ریز رسمی یا شخص وابسته به او اجرتی در رابطه با خرید یا فروش محصول مالی دریافت نمی‌کند.

برنامه‌ریزی مالی: فرایند خلق راهبرد در مورد تمامی جنبه‌های مرتبط با موقعیت مالی مشتری، برای اداره امور مالی برای دستیابی به اهداف خاص وی. برخی از این اصول و قوانین اخلاق حرفه‌ای در ذیل مورد اشاره قرار می‌گیرند:

بخش ۱: اصول

تعریف

این اصول مسئولیت‌های انفرادی برنامه‌ریزان رسمی در ارتباط با عموم، مراجعه کنندگان، همکاران و کارمندان و حرفه را شناسایی می‌کنند و برای همه برنامه‌ریزان مالی رسمی در تمامی جنبه‌های حرفه‌ای کاربرد داشته، رهنمودهای خاصی را برای عملکرد بهتر در فرایند برنامه‌ریزی مالی ارائه می‌کند.

بخش ۲: قوانین

این هیأت برای اجرای قوانین در کشور کانادا مجاز شناخته شده است. در واقع شورای تدوین استانداردهای برنامه‌ریزان مالی تعیین می‌کند که چه کسانی مجاز به استفاده از این مدارک هستند. دریافت مجوز قانونی از طریق شورای تدوین استانداردهای برنامه‌ریزان مالی، نه تنها حاکی از توافق با دستورات و الزامات قانونی و مقررات مربوطه است، بلکه هم‌چنین اقدامی برای ملزم کردن برنامه‌ریزان حرفه‌ای رسمی برای پذیرش رفتار حرفه‌ای و اخلاقی به‌شمار می‌رود.

برای اجرای این قوانین، مجوز استفاده از این مدارک توسط شورای تدوین استانداردهای برنامه‌ریزان مالی به فردی که به عنوان برنامه‌ریز مالی حرفه‌ای شناخته می‌شود، اعطا می‌شود. این قوانین برای برنامه‌ریزان مالی رسمی که به کار برنامه‌ریزی مالی مشغول هستند، و یا در سایر زمینه‌های خدمات مالی، صنعت، حرفه‌های مرتبط، سیستم دولتی، آموزش و پرورش (و یا هر کاری که دارندگان این مدرک می‌توانند آن را به عنوان حوزه عملکرد حرفه‌ای خود انتخاب کنند) فعالیت می‌کنند. کاربرد برخی اصول نیز به شکل عمومی برای فعالیت‌های برنامه‌ریزان مالی رسمی، حتی در شرایطی که خارج از حوزه فعالیت خود یعنی برنامه‌ریزی مالی فعالیت می‌کنند، به کار برده می‌شوند.

ترکیب و گستره قانون

این قانون شامل دو بخش است: ۱- اصول^۱ و ۲- قوانین^۲. اصول گزاره‌هایی هستند که به طور کلی ایده‌آل‌های اخلاقی و حرفه‌ای برنامه‌ریزان رسمی را بیان می‌کنند، ایده‌آل‌ها، اهدافی هستند که باید در فعالیت‌های حرفه‌ای تجلی پیدا کنند. این اصول برای فراهم آوردن رهنمودهایی برای برنامه‌ریزان رسمی تدوین شده‌اند. توضیحات پس از هر اصل، مفهوم آن اصل را بیشتر بیان می‌دارد. قوانین نیز، خط مشی‌های مناسبی را برای مفاهیمی که در

اصول گنجانده شده است، فراهم می‌کند. در واقع قوانین، استانداردهای اخلاقی و حرفه‌ای را که در موقعیت‌های خاص مورد نظر هستند بیان می‌کنند. ساختار این قوانین به شکلی است که، قوانین در راستای اصول تعریف می‌شوند. برای مثال، قوانینی که مربوط به اصل ۱ (درست‌کاری) هستند، از شماره ۱۰۰ تا ۱۹۹ و قوانین مرتبط با اصل ۲ (بی طرفی) از شماره ۲۰۰

انجمن برنامه‌ریزان مالی استرالیا متشکل از مجموعه‌ای از برنامه‌ریزان مالی است که بر اساس تاکید بر ارزش‌های چهارگانه شامل شایستگی، صداقت، ارتباط و نظارت شکل گرفته است

برنامه‌ریزان مالی و کلیه افرادی که از موازین برنامه‌ریزان خبره مالی پیروی می‌کنند، حسابداران، کارشناسان بانکی، موسسات خیریه، شرکت‌های بیمه، کارگزاران بورس، موسسات سرمایه‌گذاری، واسطه‌گرهای مالی و مدیران شرکت‌ها، همگی می‌توانند به‌عنوان اشخاص حقیقی به عضویت انجمن درآیند

تعریف

این قوانین رهبردهای کاربردی را فراهم می‌کنند که از اصول سرچشمه می‌گیرند. قوانین یکسری استانداردهای اخلاقی و رفتارهای حرفه‌ای را توضیح می‌دهند که انتظار می‌رود در موقعیت‌های خاص به کار گرفته شوند.

اصل ۱: درست‌کاری^{۳۳}

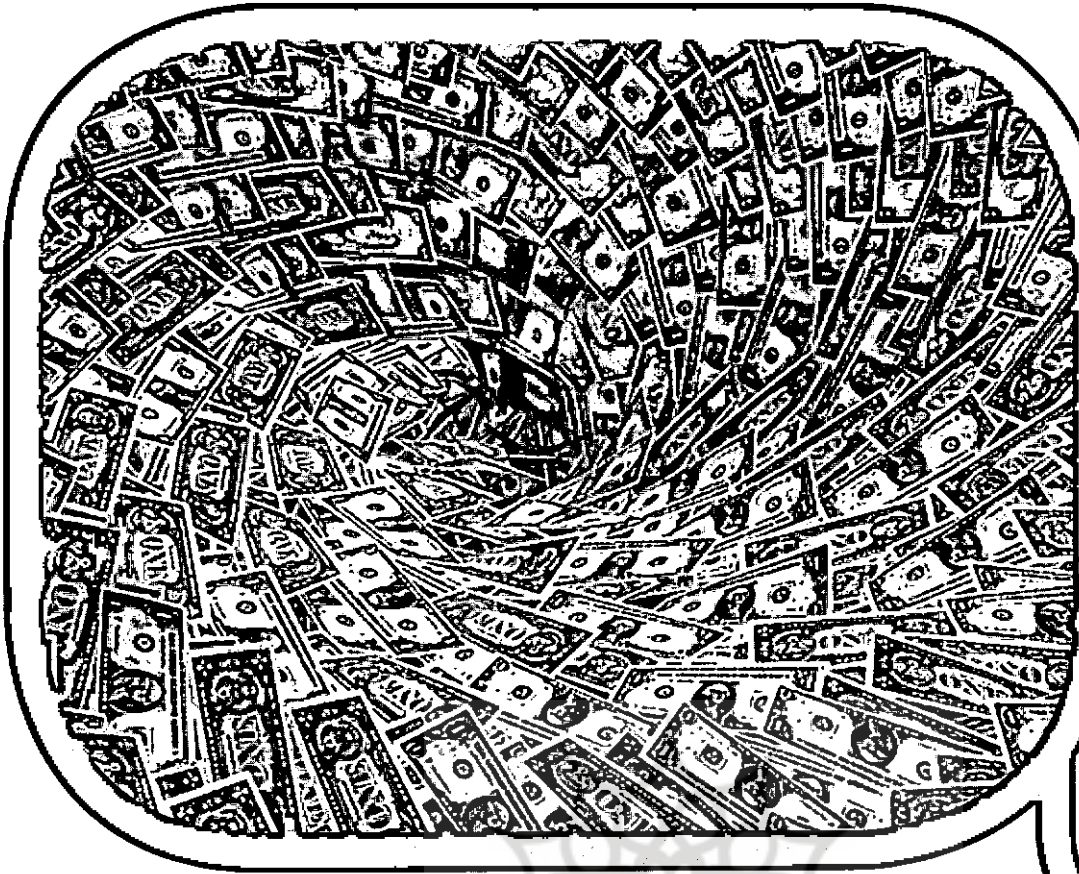
از یک برنامه‌ریز مالی انتظار می‌رود همواره صادقانه عمل کند. برنامه‌ریز مالی ممکن است توسط مراجعه‌کننده در موقعیت ارزیابی و سنجش قابلیت اعتماد و اطمینان قرار گیرد. عامل اصلی این اعتماد عمومی، درست‌کاری برنامه‌ریز مالی می‌باشد. درست‌کاری مستلزم صداقت و بی‌غرضی است به این معنی که برنامه‌ریز رسمی نباید تابع منافع و مزایای شخصی باشد.

درست‌کاری نمی‌تواند با وابستگی و فریب‌کاری به صورت هم‌زمان وجود داشته باشد. درست‌کاری مستلزم این است که برنامه‌ریز مالی رسمی این اصل را نه تنها در گفتار پذیرا باشد بلکه به روح این قانون نیز احترام بگذارد.

قانون ۱۰۱: برنامه‌ریز مالی حرفه‌ای نباید اقدام به انجام اموری کند که در برگیرنده عدم صداقت، تقلب، فریب‌کاری، اشتباه عمدی یا اظهارات گمراه‌کننده باشند.

قانون ۱۰۲: برنامه‌ریز مالی مسئولیت‌های زیر را در قبال وجوه و اموال مراجعه‌کننده به عهده دارد:

برنامه‌ریز مالی کسی است که تمام یا بخشی از اموال مشتری را برای سرمایه‌گذاری به عنوان امانت دریافت کرده است و باید مراقبت‌های لازم را در مورد این سپرده‌ها به عمل آورد. استفاده از این وجوه یا اموال، صرفاً باید بر اساس اختیارات و با

استفاده از ابزارهای قانونی صورت پذیرد. برنامه ریز حرکت کند.

باید تمامی وجوه و اموال مشتری را که به او سپرده

شده است شناسایی و ثبت و ضبط کند. هم چنین دارایی-

های مورد نظر صرفاً باید در مواردی که مشخص شده اند، مورد استفاده قرار گیرند.

قانون ۱۰۳: برنامه ریز مالی نباید مشتری را از طریق اطلاعات

یا تبلیغات اشتباه (به عنوان مثال در مورد اندازه و حوزه

دانش و مهارت خود یا سازمان متبوعه)

گمراه کند.

اصل ۳: صلاحیت^{۲۲}

از یک برنامه ریز مالی انتظار می رود علاوه بر آنکه خدمات را به شکلی مناسب ارائه دهد، دانش و مهارت لازم را برای ادامه کار در حوزه های مربوطه حفظ کند.

یک برنامه ریز تنها زمانی مجرب تلقی می شود که به

سطح کافی از دانش و مهارت دست یافته باشد

و همواره آن را حفظ کند، و دانش خود را

به شکل موثری در ارائه خدمات به کار

گیرد. به هر حال، علاوه بر کسب تمام

مهارت ها و دانش های مورد نیاز و

درست کاری

مستلزم صداقت و بی غرضی

است به این معنی که برنامه ریز

رسمی نباید تابع منافع و مزایای

شخصی باشد. درست کاری نمی تواند با

وابستگی و فریب کاری به صورت هم زمان

وجود داشته باشد. درست کاری مستلزم این

است که برنامه ریز مالی رسمی این اصل

را نه تنها در گفتار پذیرا باشد بلکه

به روح این قانون نیز احترام

بگذارد

اصل ۲: عینیت^{۲۳}

از برنامه ریز مالی رسمی انتظار

می رود در انجام وظایف خود بی

طرفی را رعایت کند.

بی طرفی مستلزم صداقت و بی-

غرضی منطقی می باشد، که یک

ویژگی ضروری برای هر برنامه-

ریز حرفه ای است. برنامه ریز مالی باید

صداقت و بی طرفی خود را حفظ کند و از

انواع وابستگی که بر قضاوت های او اثر می گذارند و

موجب تخطی او از این قانون می شوند، پرهیز کند.

قانون ۲۰۱: یک برنامه ریز مالی باید قضاوت های منطقی و

محتاطانه ای در انجام برنامه ریزی مالی داشته باشد.

قانون ۲۰۲: برنامه ریز مالی رسمی باید بر اساس منافع مشتری

تحصیل تجارب لازم، یک برنامه-

ریز مالی حرفه ای باید در زمینه ادامه

یادگیری و افزایش مهارت خود متعهد

باشد.

قانون ۳۰۱: برنامه ریز مالی تنها در حوزه هایی

که در آن ها مهارت کسب کرده است می تواند

مشاوره بدهد و در حوزه هایی که مهارت کافی ندارد، باید به

دنبال افراد متخصصی باشد که مراجعه کننده را به آنان ارجاع

دهد.

قانون ۳۰۲: برنامه ریز مالی باید از مداخله در امور شخصی

مشتریان خود که خارج از حوزه تعهد اوست، پرهیز کند.

اصل ۴: انصاف^{۲۵}

از یک برنامه‌ریز مالی حرفه‌ای انتظار می‌رود وظایف خود را به نحوی که برای مراجعه کنندگان، مدیران، شرکا و کارمندان مناسب و معقول باشد انجام دهد، و وجود هرگونه تضاد منافی را در ارایه خدمات افشا کند.

قانون ۴۰۱: برنامه‌ریز مالی رسمی باید به صورت مکتوب و به موقع تمامی اطلاعات مرتبط با روابط حرفه‌ای را افشا کند. این افشاگری باید شامل اطلاعات زیر باشد:

بیانیه‌ای در مورد نحوه دریافت اجرت توسط برنامه‌ریز مالی، میزان اجرت در مواقعی که در اجرای راهبرد مالی از محصولات مالی استفاده می‌شود، هرگونه تضاد منافع و ...

قانون ۴۰۲: در ارایه خدماتی (مثل سفارش برای اوراق بهادار یا پوشش بیمه‌ای) که خارج از تعهدات برنامه‌ریز مالی است، برنامه‌ریز باید افراد را از ارایه خدماتی که خارج از مسئولیت‌های اوست، آگاه کند.

قانون ۴۰۳: برنامه‌ریز مالی رسمی باید مشتری را از تغییرات در شرایط و اطلاعاتی که ناشی از تعهدات اصلی او بوده و ممکن است بر روابط و خدمات حرفه‌ای ارایه شده اثر بگذارد، آگاه کند. برخی از این تغییرات شامل: تضاد منافع، وابستگی‌های تجاری برنامه‌ریز، ساختار اجرت که خدمات ارایه شده را تحت تاثیر قرار می‌دهد و... هستند.

قانون ۴۰۴: در مواقعی که مراجعه کننده برای برنامه‌ریزی مالی ملزم به پرداخت اجرت بر اساس حق الزحمه اقتضایی است، وی باید به صورت مکتوب از این امر آگاه شود.

اصل ۵: راز داری^{۲۶}

از برنامه‌ریز مالی انتظار می‌رود که همه اطلاعات مراجعه کننده را به صورت محرمانه حفظ کند. برای مراجعه کننده‌ای که در جستجوی یک برنامه‌ریز مالی است اطمینان و رازداری امر مهمی به‌شمار می‌رود. این روابط بر پایه درک صحیح نسبت به محرمانه بودن اطلاعات مشتریان استوار است.

قانون ۵۰۱: برنامه‌ریز مالی نباید اطلاعات محرمانه مشتریان را بدون رضایت او (مگر در شرایط قانونی) افشا کند. همچنین نام افراد نباید افشا شود مگر این که رضایت آنان قبلاً جلب شده باشد.

اصل ۶: حرفه‌گرایی^{۲۷}

رفتار برنامه‌ریز مالی حرفه‌ای در تمام مسائل باید منعکس کننده اعتبار حرفه باشد.

یک برنامه‌ریز مالی حرفه‌ای باید به گونه‌ای رفتار کند که حسن شهرت حرفه را حفظ کند و منافع عموم را نیز برآورده سازد. برنامه‌ریز باید از فعالیت‌هایی که روی کیفیت مشاوره وی تاثیر نامطلوب می‌گذارد، اجتناب کند.

اصل ۷: تلاش (پشت کار)^{۲۸}

برنامه‌ریز مالی باید در ارایه برنامه‌ریزی مالی به شکلی صادقانه تلاش کند.

تلاش برای ارایه خدمات باید به موقع و صحیح صورت گیرد. تلاش صادقانه شامل برنامه‌ریزی مناسب و نظارت بر اجرای خدمات حرفه‌ای می‌باشد.

منابع:

1. <http://www.fpa.asn.au>
2. <http://www.cfp-ca.org>
3. <http://www.cfp-board.org>
4. <http://www.fpsb.org>
5. <http://www.csi.ca>
6. <http://www.cpaaustralia.com.au>
7. <http://www.cfp.net>

(Endnotes)

۱. کارشناسی ارشد

مدیریت مالی

۲. کارشناسی ارشد

حسابداری

3 - Certified Financial Planner

4 - Financial Planner Standards Council

(FPSA)

5 . Personal Financial Planner

6 . Chartered Financial Analyst

7 . Certified Financial Planner

8 . Chartered Financial Analyst

9 . Certified General Accountant

10 . Chartered Financial Consultant

11 . Personal Financial Planner

12 . Registered Financial Planner

13 . Institute of Advanced Financial Planners

14 . Investment Counsellor

15 . Chartered Accountant

16 . Canadian Investment Manager

17 . Financial Planner Association

18 . Financial Planning Standards Board Ltd.

19 Principles

20 Rules

21 Compliance

22 . Fee-For-Services

23 . Integrity

24 . Objectivity

25 . Competence

26 . Fairness

27 . Confidentiality

28 . Professionalism

29 . Diligence

از یک برنامه‌ریز مالی حرفه‌ای انتظار می‌رود وظایف خود را به نحوی که برای مراجعه کنندگان، مدیران، شرکا و کارمندان مناسب و معقول باشد انجام دهد، و وجود هرگونه تضاد منافی را در ارایه خدمات افشا کند

